

Stanowisko XXX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie

ustanowienia systemowych mechanizmów rekompensujących
ubytki w dochodach jednostek samorządu terytorialnego
w wyniku ustawowych ulg i zwolnień w podatkach
od dochodów osobistych – PIT

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2016 roku

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczący kwoty wolnej od podatków określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz sytuacja w tym zakresie na tle innych krajów europejskich, wyzwoliły cały szereg dyskusji i obietnic w minionych kampaniach wyborczych. Do Sejmu RP wpłynął przedłożony przez Prezydenta RP projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wszelkie propozycje ustawowe w tym zakresie wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym i są słuszne z punktu widzenia interesów obywateli naszego kraju. Dobre rozwiązania w tym zakresie pozwolą pracownikom, ale też emerytom i rencistom obniżyć wysokość płaconego podatku, co ma istotne znaczenie szczególnie przy bardzo niskich dochodach.

Zwracamy jednakże uwagę, że konsekwencją podwyższenia kwoty wolnej od podatków będzie ubytek dochodów budżetowych w jednostkach samorządu terytorialnego (JST), przy jednoczesnym braku regulacji kompensujących te straty. Szacuje się, że tylko w wyniku wejścia w życie projektu prezydenckiego ubytek dochodów w sektorze publicznym wynieść może ok. 15,6 mld zł. ZGWRP wskazuje, że poprzednie regulacje prawne, na podstawie których ustanawiano ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), niewątpliwie korzystne dla podatników, spowodowały coroczny ubytek w dochodach JST na poziomie ok. 6 mld złotych. Powiększają one niedobory spowodowane permanentnym przekazywaniem samorządom nowych zadań bez wskazywania źródeł ich pokrycia oraz niedofinansowaniem realizowanych przez JST zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Znaczny ubytek podstawowych dla wielu JST dochodów, jakim jest udział w (PIT), spowoduje zachwianie stabilizacji finansowej gmin oraz utrudni realizację zarówno zadań bieżących jak i inwestycyjnych. Udział ten wynosi obecnie 49,64% i stanowi drugą po subwencji oświatowej pozycję w budżetach samorządów. Wskazywane, przynajmniej w uzasadnieniu do projektu prezydenckiego, potencjalne korzyści dla samorządów płynące z wzrostu CIT, VAT i akcyzy z pewnością nie mogą stanowić źródeł pokrycia ubytków. Udział samorządów w podatku CIT jest znikomy, a w podatkach pośrednich VAT i akcyzie jednostki samorządu terytorialnego, w odróżnieniu od budżetu państwa, nie partycypują. Biorąc pod uwagę występujący już w wielu gminach niedobór środków budżetowych (np. ok 300 gmin nie posiada żadnej nadwyżki operacyjnej pozwalającej realizować jakiegokolwiek cele rozwojowe), obniżenie dochodów z PIT spowoduje ich nieuchronną zapaść finansową. Zwracamy uwagę na fakt, że samorzady pełnią kluczowe role w realizacji polityki państwa w zakresie oświaty, pomocy

społecznej, aktywizacji zawodowej i poprawy komfortu życia swoich mieszkańców, szczególnie tych o najniższych dochodach.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, oraz mając na względzie art. 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowiący o konieczności wskazania źródeł finansowania w związku z zasadą odpowiedniości dochodów samorządów do realizowanych zadań, a także regulacje Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego - **Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej apeluje, aby w przypadku podjęcia decyzji o ustawowych ulgach i zwolnieniach w podatkach od osób fizycznych równocześnie ustawowo uregulować:**

- metodologię oceny skutków oddziaływania obniżenia wpływów podatkowych na dochody samorządów, a tym samym na możliwość realizacji przez wspólnoty samorządowe zadań własnych na niezmienionym poziomie jakościowym i ilościowym, w szczególności gmin z obszarami wiejskimi, gdyż te najmocniej odczują znaczne i nagłe zmniejszenie ich wpływów budżetowych. Ocenie winien podlegać także realny wpływ regulacji podatkowych na gospodarkę,
- mechanizm rekompensujący ubytek dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zmianę ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Należy odpowiednio zwiększyć udział JST w podatku PIT lub przekazać część dochodów budżetu państwa z podatków pośrednich, takich jak VAT czy akcyza w takim stopniu, który zrekompensuje planowaną utratę dochodów.

Przewodniczący
XXX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich RP
/-/ Marek Olszewski